

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Sprawozdanie Komisji Europejskiej dotyczące polityki konkurencji za rok 2016

(2018/C 164/09)

Sprawozdawca: Michael Murphy (IE/EPL), radny, członek rady hrabstwa Tipperary**Dokument źródłowy:** Sprawozdanie Komisji Europejskiej dotyczące polityki konkurencji za rok 2016

COM(2017) 285 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW

1. Przyjmuje z zadowoleniem roczne sprawozdanie Komisji dotyczące polityki konkurencji za rok 2016, a zwłaszcza zawarte w nim stwierdzenie faktu, że polityka konkurencji ma bezpośredni wpływ na nasze życie; podkreśla w związku z tym, że skuteczna polityka konkurencji stanowi jeden z zasadniczych elementów skutecznego działania jednolitego rynku i przynosi znaczne korzyści konsumentom, zachęcając do przedsiębiorczości, innowacji, wydajności i poszerzania możliwości wyboru dostępnych dla obywateli Unii Europejskiej.
2. Jest zdania, że zglobalizowana gospodarka wymaga zapewnienia warunków otwartej i uczciwej konkurencji i tym samym regulowania konkurencji, a nie samej kultury konkurencji. Popiera także zaangażowanie Komisji Europejskiej we współpracę z innymi instytucjami UE, organizacjami międzynarodowymi oraz organami egzekwowania prawa konkurencji z całego świata.
3. Wyraża uznanie dla prac Komisji nad egzekwowaniem reguł konkurencji, wzywa jednak do zapewnienia właściwych zasobów na potrzeby egzekwowania polityki konkurencji, aby odpowiednio uwzględnić krajowe i regionalne polityki przemysłowe państw członkowskich w zakresie inwestycji, a zwłaszcza polityki przemysłowe oparte na kompetencjach krajowych nieobjętych zakresem traktatów unijnych.
4. Podkreśla, że należy zwiększyć przejrzystość podejmowania przez Komisję decyzji dotyczących finansowania istotnych postępowań wyjaśniających w sprawach dotyczących konkurencji na szczeblu UE oraz zapewnić, by te decyzje zawsze wiązały się z możliwymi do zidentyfikowania wynikami wzmacniającymi jednolity rynek.
5. Stwierdza, że to do Komisji należy zapewnienie kompleksowej odpowiedzi na wyzwania wynikające z międzynarodowej konkurencji i funkcjonowania globalnych rynków przez poprawę koordynacji polityk i instrumentów unijnych oraz lepsze uwzględnianie wymiaru regionalnego.
6. Podkreśla, że Zjednoczone Królestwo będzie podlegało przepisom UE dotyczącym konkurencji co najmniej do dnia 31 marca 2019 r. i że dochodzenia wszczęte przed tą datą, takie jak dochodzenie podjęte dnia 26 października 2017 r. w sprawie wyłączeń dla przedsiębiorstw wielonarodowych przyznanych przez Zjednoczone Królestwo w celu ich ochrony przed przepisami dotyczącymi unikania opodatkowania, mogą zostać zakończone dopiero po tej dacie, lecz ich rezultaty będą wciąż miały zastosowanie.
7. Zgadza się z tym, że brexit nie może być wykorzystywany jako pretekst do całkowitej rezygnacji z jakiegokolwiek kontroli pomocy państwa, jednak uważa, że zakłócenia gospodarcze w pozostałych państwach członkowskich wywołane brexitem powinny prowadzić do rozszerzenia ogólnego rozporządzenia w sprawie wyłączeń blokowych oraz do tymczasowego złagodzenia lub zawieszenia zasad pomocy państwa w przypadku określonych branż, na które ten problem może najsilniej oddziaływać, o ile nie będzie to prowadziło do wybiórczego przyznawania pomocy, co byłoby sprzeczne z celem sprawiedliwego stosowania przepisów UE wobec wszystkich przedsiębiorstw.

Pomoc państwa i indywidualne interpretacje prawa podatkowego

8. Przyjmuje z zadowoleniem prace Komisji na rzecz zwalczania niezgodnej z prawem pomocy państwa przyznawanej w formie wybiórczych korzyści podatkowych, uznając te prace za skuteczny środek do zapewnienia, aby przepisy prawa Unii obowiązywały w sprawiedliwy sposób wszystkie przedsiębiorstwa prowadzące działalność na unijnym jednolitym rynku, bez względu na wielkość, branżę lub kraj, i aby przedsiębiorstwa podlegały opodatkowaniu proporcjonalnie do swojego rozmiaru i stanu majątkowego, tak by przyczyniały się do finansowania usług publicznych i do zwalczania nierówności, co ma największe znaczenie na szczeblu lokalnym.

9. Podkreśla, że w związku z uchylaniem się od opodatkowania kwestia indywidualnych interpretacji prawa podatkowego jest częścią ogólnych działań UE na rzecz zwalczania zjawiska unikania opodatkowania przez duże przedsiębiorstwa. Działania te obejmują: pakiet środków przeciwdziałających unikaniu opodatkowania, sprawozdawczość w podziale na kraje, pakiet reform związanych z podatkiem od osób prawnych i nowe zasady przejrzystości obowiązujące pośredników planowania podatkowego. Podkreśla również, że UE musi rozważyć, co zapewniłoby większą pewność co do indywidualnych interpretacji prawa podatkowego w państwach członkowskich: nowe regulacje czy też egzekwowanie istniejących przepisów. Musi także zastanowić się, czy nowy system przepisów powinien przewidywać procedurę ściągania wierzytelności na rzecz zasobów własnych unijnego budżetu.

10. Stoi na stanowisku, że zapisana w art. 3 TFUE wyłączna kompetencja UE w zakresie ustanawiania zasad konkurencji koniecznych do funkcjonowania rynku wewnętrznego nie wpływa na suwerenne prawo państw członkowskich do ustanawiania własnych systemów podatku od osób prawnych lub określania własnych stawek podatkowych. Niemniej uznaje, że państwa członkowskie muszą respektować równe warunki działania przedsiębiorstw i konsumentów na całym rynku wewnętrznym UE⁽¹⁾.

11. Zauważa jednak, że najważniejsza decyzja o egzekwowaniu zasad pomocy państwa podjęta przez DG ds. Konkurencji to ta, która zapadła w dniu 30 sierpnia 2016 r. i stanowi, że indywidualne interpretacje podatkowe wydane w Irlandii w 1991 r. i w maju 2007 r. na korzyść dwóch przedsiębiorstw Apple z siedzibą w tym państwie stanowiły pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Przyznaje, że Komisja Europejska w swojej decyzji twierdzi, iż Irlandia, wydając sporne przepisy podatkowe, które umożliwiły przedsiębiorstwom Apple ustalenie rocznego podatku od osób prawnych w Irlandii w latach, gdy przepisy te obowiązywały, przyznała tym przedsiębiorstwom i grupie Apple niezgodnie z prawem pomoc państwa, łamiąc art. 108 ust. 3 Traktatu. Na mocy art. 16 rozporządzenia (UE) 2015/1589 wymaga się, aby Irlandia odzyskała te kwoty. Podkreśla, że według Komisji decyzja ta nie podważa ogólnego systemu opodatkowania Irlandii czy też jej stawki podatku od osób prawnych.

12. Odnotowuje, że wdrażanie na szczeblu krajowym dyrektywy Rady (UE) 2016/1164 ustanawiającej przepisy mające na celu przeciwdziałanie praktykom unikania opodatkowania, które mają bezpośredni wpływ na funkcjonowanie rynku wewnętrznego, obecnie nastrocza problemów. Art. 4 ust. 4 dyrektywy zawiera odstępstwo od ograniczenia możliwości odliczania odsetek odnośnie do pożyczek wykorzystywanych do finansowania długoterminowego projektu infrastruktury publicznej. Choć dyrektywa zapewnia szeroki zakres odstępstwa w przypadku działań uznawanych za leżące w interesie publicznym, państwa członkowskie nie wykorzystują w pełni tej możliwości.

13. Przypomina, że zgodnie z obliczeniami Komisji wartość pomocy udzielonej w takiej formie tym przedsiębiorstwom Apple przez Irlandię wyniosła 13 mld EUR i te pieniądze miały zostać zwrócone do irlandzkiego budżetu, lecz rząd Irlandii odwołał się od wspomnianej decyzji Komisji Europejskiej do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Jednakże z uwagi na fakt, że w czasie, gdy podejmowano decyzję Komisji, Irlandia miała cztery miesiące, czyli okres do stycznia 2017 r., na odzyskanie niezgodnej z prawem pomocy państwa i pomimo starań rządu irlandzkiego o zgromadzenie rekordowych kwot pieniędzy w depozycie do czasu wydania orzeczenia sądu – nie udało się faktycznie zgromadzić kwoty 13 mld EUR w wyznaczonym terminie, Komisja Europejska w dniu 4 października 2017 r. zwróciła się w sprawie Irlandii do Trybunału Sprawiedliwości UE. Obie strony pragną jednak uniknąć kary sądowej.

14. Wzywa do niezwłocznego rozstrzygnięcia postępowań sądowych z udziałem przedsiębiorstwa Apple, tak aby stało się jasne, jaka jest możliwość oddziaływania prawa konkurencji na inne istniejące indywidualne interpretacje prawa podatkowego.

Inicjatywa unowocześnienia polityki w dziedzinie pomocy państwa

15. Popiera pogląd Komisji, że większa przejrzystość wydatków publicznych odgrywa kluczową rolę w promowaniu optymalnego wykorzystania pieniędzy podatników, i jest zdania, że przejrzystość stanowi też sposób na zwiększenie zaufania obywateli do wiarygodności i zasadności działań organów publicznych.

⁽¹⁾ Dyrekcja Generalna ds. Konkurencji wydała decyzje w sprawie przepisów podatkowych dotyczące Irlandii, Niemiec, Luksemburga i Belgii. Każda z tych decyzji została podważona przez te państwa członkowskie w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

16. Przypomina⁽²⁾, że stosowanie zasad pomocy państwa UE dla usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym nie powinno się ograniczać do zasad konkurencji, lecz musi być w pełni zgodne z przyznanym państwom członkowskim w traktatach szerokim zakresem uznaniowym w definiowaniu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, a także z zasadami samorządu lokalnego i regionalnego, spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej oraz neutralności pod względem przepisów regulujących prawo własności w państwach członkowskich (art. 3 TUE, art. 14, 106, 345 TFUE i protokół nr 26 TFUE). Usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym muszą odzwierciedlać różnice w potrzebach, preferencjach użytkowników i systemach zamówień publicznych, które mogą wynikać z różnych kontekstów geograficznych, uwarunkowań społecznych lub kulturowych oraz procesów demokratycznych w państwach członkowskich. Kontrolę pomocy państwa można przeprowadzić tylko wtedy, gdy krajowe, regionalne lub lokalne regulowanie lub finansowanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym ma skutki transgraniczne bądź istotne dla rynku wewnętrznego.

17. Ubolewa, że w rocznym sprawozdaniu dotyczącym konkurencji za 2016 r. zwrócono bardzo niewiele uwagi na kwestie przyznawania pomocy państwa na usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, a zwłaszcza nie zapewniono jasności odnośnie do przeglądu „pakietu Almunii” i zmiany rozporządzenia w sprawie pomocy *de minimis* dotyczącej usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym. Przypomina w tym względzie, że zaapelował o:

- szczegółowe wytyczne w celu spełnienia czwartego kryterium ustalonego w wyroku w sprawie Altmark dotyczącego tego, czym jest przeciętne, prawidłowo zarządzane i wyposażone w odpowiednie środki przedsiębiorstwo,
- przegląd definicji rozsądnego zysku z usługi świadczonej w ogólnym interesie gospodarczym, zwłaszcza aby uwzględnić to, że zyski te są często reinwestowane w usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym poprzez zachęty lub podniesienie uznawanego poziomu rozsądnego zysku,
- podwyższenie wartości progowych w przypadku zasad *de minimis* odnoszących się do pomocy państwa dla usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym,
- podwyższenie progu – do obowiązującej przed 2011 r. kwoty 30 milionów EUR rocznie – poniżej którego pomoc państwa dla przedsiębiorstw, którym powierzono świadczenie usług w ogólnym interesie gospodarczym, udzielana w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, jest zwolniona z obowiązku zgłoszenia, o którym mowa w art. 108 ust. 3 TFUE.

18. Ponawia⁽³⁾ swój postulat poszerzenia definicji mieszkalnictwa socjalnego ustalonej w decyzji Komisji z 20 grudnia 2011 r. Aby zagwarantować państwom członkowskim większy margines swobody przy planowaniu, realizowaniu, finansowaniu i organizowaniu mieszkalnictwa socjalnego oraz swobodę podejmowania demokratycznych decyzji, należy znieść ograniczenie mieszkalnictwa socjalnego do „osób najbardziej potrzebujących lub słabszych grup społecznych”. Należy zwrócić większą uwagę na prawo do mieszkania o odpowiednim standardzie i w przystępnej cenie, ponieważ niemożność pokrycia całego zapotrzebowania na mieszkania przez rynek mieszkaniowy dotyczy nie tylko osób, które w ogóle nie mają dostępu do mieszkań, lecz również osób zamieszkujących zagrażające zdrowiu, charakteryzujące się niskim standardem lub przepełnione mieszkania oraz tych, którzy przeznaczają większość swojego dochodu na zapłacenie czynszu lub miesięcznej raty kredytu.

19. Zwraca uwagę na opublikowane przez siebie w dniu 9 czerwca 2017 r. badanie pt. *Implementation of the Decision and the Framework on SGEIs: involvement of LRAs in the reporting exercise and state of play as regards the assessment of social services as economic activities* [Wdrażanie decyzji i ram dotyczących usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym: zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych w proces sporządzania sprawozdań i aktualna sytuacja w odniesieniu do oceny usług socjalnych jako działalności gospodarczej]. Zwraca też uwagę na wnioski z badania, zgodnie z którymi:

- władze lokalne i regionalne uczestniczyły bezpośrednio lub pośrednio w sporządzaniu dwudziestu dwóch krajowych sprawozdań dotyczących wdrażania pakietu Almunii,

oraz na jego zalecenia, zgodnie z którymi:

- należy wyjaśnić zakwalifikowanie usługi socjalnej do działalności gospodarczej, zwłaszcza w sektorze socjalnym i zdrowotnym, obliczanie rekompensaty, w tym rozsądnego zysku, a także ewentualne rozbieżności między różnymi dokumentami, które trzeba wziąć pod uwagę,
- trzeba uprościć obowiązki sprawozdawcze,

⁽²⁾ Zob. pkt 2 przyjętej 11 października 2016 r. opinii KR-u w sprawie pomocy państwa i usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (ECON-VI/013).

⁽³⁾ Zob. pkt 41 przyjętej 11 października 2016 r. opinii KR-u w sprawie pomocy państwa i usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (ECON-VI/013).

— należy nadal propagować wymianę najlepszych praktyk.

20. Stwierdza zatem, że rola władz lokalnych i regionalnych jako dostawców usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym polegająca na zapewnianiu i wzmacnianiu społecznego wymiaru jednolitego rynku jest jeszcze ważniejsza w kontekście wysokiego poziomu bezrobocia, starzenia się społeczeństwa, niepokojów społecznych i niepewnych warunków gospodarczych; że obywatele bezpośrednio odczuwają korzyści płynące z tych usług, przez co przyczyniają się one do poprawy i zwiększenia zaufania obywateli do instytucji publicznych.

21. Podkreśla wspólną odpowiedzialność spoczywającą na wszystkich szczeblach władzy za zapewnianie zrównoważonych usług publicznych każdemu obywatelowi Unii oraz jest zdania, że Komisja musi opierać swoją kontrolę pomocy państwa w dziedzinie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym na zasadzie wiarygodności, aby pomagać odpowiednim władzom i zainteresowanym stronom, zamiast zakładać na wstępie, że władze lokalne i regionalne naruszają zasady konkurencji przy dostarczaniu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

22. Przyjmuje z zadowoleniem działania Komisji na rzecz uproszczenia stosowania zasad pomocy państwa, a mianowicie zawiadomienie w sprawie pojęcia pomocy państwa i fakt, że w sprawozdaniu Komisji przyznano, że *szczególnie ważne jest ułatwienie prowadzenia inwestycji publicznych i jak najlepsze wykorzystanie wpływu inwestycji na wzrost gospodarczy i tworzenie miejsc pracy*, co w pewnym sensie odzwierciedla apel KR-u o wprowadzanie dalszych uproszczeń i wyjątków w dziedzinie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym.

23. Ma jednak wątpliwości co do poziomu pewności prawa osiągniętego w wyniku tego zawiadomienia, ponieważ zwłaszcza w dziedzinie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym niektóre zainteresowane strony wyrażają zaniepokojenie z powodu złożoności poszczególnych dokumentów, które należy brać pod uwagę oraz niespójności między nimi, co utrudnia im ocenę, jakie zasady obowiązują w danej sprawie ⁽⁴⁾.

24. Wyraża też zaniepokojenie w związku z obciążeniem administracyjnym wywołanym wymogami związanymi ze sprawozdawczością wynikającymi z decyzji i ram usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym, na które zwrócono uwagę w niektórych sprawozdaniach państw członkowskich.

Jednolity rynek cyfrowy

25. Wyraża stałe poparcie dla wykorzystywania strategii jednolitego rynku cyfrowego jako środka wspierającego wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu we wszystkich regionach UE, ponieważ poprawa dostępu do łączności szerokopasmowej i usług ICT, zwłaszcza w regionach peryferyjnych i oddalonych czy też regionach, w których ludność jest rozproszona geograficznie, może ułatwić dostęp do usług (np. w zakresie e-zdrowia i e-administracji), prowadząc do zwiększenia efektywności administracji publicznej, pomagając zmniejszyć ceny i zapewniając większy wybór konsumentom bez względu na to, gdzie się znajdują, oraz może stwarzać nowe możliwości gospodarcze dla lokalnych przedsiębiorstw, w końcowym efekcie poprawiając jakość życia obywateli i zwiększając spójność.

26. W tym kontekście zwraca uwagę na swoją opinię COTER-VI/012 „Uproszczenie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z perspektywy władz lokalnych i regionalnych”, w której omówiono konsekwencje stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa do wdrażania europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz w której wskazano między innymi na istotne niespójności w stosowaniu zasad pomocy państwa. Komitet Regionów zwraca uwagę, że choć wytyczne dotyczące pomocy państwa nie mają zastosowania do programów centralnie zarządzanych przez Komisję Europejską (np. „Horyzont 2020”, instrument „Łącząc Europę”, Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych), mają one zastosowanie do projektów finansowanych w ramach polityki spójności. Projekty są zatem w praktyce oceniane pod kątem pomocy państwa na podstawie nie charakteru projektu, ale tego, czy daną pomoc przyznała Komisja, czy państwo członkowskie, i w zależności od źródła finansowania.

27. Wyraża szczególne zaniepokojenie barierami dla transgranicznego handlu online tworzonymi niejednokrotnie przez same przedsiębiorstwa, a także blokowaniem geograficznym i sztucznym wykluczaniem niektórych potencjalnych konkurentów z pewnych możliwości biznesowych przez podmioty dominujące.

⁽⁴⁾ Zob. sprawozdania państw członkowskich ze stosowania decyzji w sprawie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym w latach 2012–2016.

28. Podkreśla ponadto, również w świetle opinii COTER-VI/012 „Uproszczenie europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych z perspektywy władz lokalnych i regionalnych”, że należy poświęcić szczególną uwagę korzystaniu z pomocy państwa w ramach programów europejskiej współpracy terytorialnej. Ogólnie, w wypadku tych programów wysiłek, jaki trzeba włożyć w przestrzeganie zasad pomocy państwa, nie jest proporcjonalny do ryzyka zakłócenia konkurencji. Poza tym często pomoc państwa jest w odmienny sposób interpretowana w poszczególnych państwach członkowskich, w związku z czym nie można stosować zasad z odpowiednią pewnością prawa, co często całkowicie uniemożliwia realizację projektów wysokiej jakości. Jednym z rozwiązań służących uproszczeniu EFSI, które można byłoby szybko wdrożyć, jest zatem wyłączenie również europejskiej współpracy terytorialnej z zakresu stosowania zasad dotyczących pomocy państwa, podobnie jak ma to miejsce np. w przypadku programu „Horyzont 2020”.

29. W związku z tym przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Komisji na rzecz poprawy egzekwowania prawa konkurencji w świecie cyfrowym, a mianowicie badanie sektora handlu elektronicznego i wszczęte niedawno postępowania mające na celu rozwiązanie określonych problemów związanych z ograniczeniami dotyczącymi cen detalicznych, dyskryminacją ze względu na lokalizację i nieuzasadnionym blokowaniem geograficznym⁽⁵⁾.

30. Zachęca Komisję do wdrażania i egzekwowania przepisów w sprawie ochrony konkurencji w ramach jednolitej gospodarki cyfrowej, aby zapewnić równe globalne warunki działania, we współpracy z podobnymi organami ochrony konkurencji na całym świecie, a tym samym zapobiegać hamowaniu innowacyjności, oraz wzywa Komisję do pomocy w nawiązaniu bliższej współpracy z krajowymi organami ochrony konkurencji, Komisją Europejską i organizacjami międzynarodowymi takimi jak OECD.

31. Popiera również wysiłki Komisji Europejskiej na rzecz zrównoważenia efektywnej stawki podatkowej płaconej przez tradycyjne przedsiębiorstwa oraz przedsiębiorstwa działające w sektorze cyfrowym, gdyż w komunikacie Komisji w sprawie opodatkowania sektora cyfrowego przedstawionym w dniu 21 września 2017 r. stwierdzono, że efektywna stawka płacona przez międzynarodowe firmy internetowe wynosi 10,1 %, natomiast w przypadku tradycyjnych firm międzynarodowych jest to 23,2 %. W związku z tym oczekuje, że Komisja zbada możliwość wprowadzenia specjalnych podatków od obrotu i/ lub od transakcji cyfrowych oraz rozważy zaproponowanie pojęcia „stałej siedziby wirtualnej” w ramach wspólnej skonsolidowanej podstawy opodatkowania osób prawnych (CCCTB).

Jednolity rynek

32. Odnotowuje ważną rolę, jaką krajowe organy ochrony konkurencji (NCA) odgrywają w kluczowych obszarach konkurencji⁽⁶⁾ i zaleca ich lepsze wyposażenie w zasoby w poszczególnych państwach członkowskich oraz ich lepszą koordynację na poziomie europejskim za pośrednictwem europejskiej sieci konkurencji (ECN). Popiera również wniosek ustawodawczy Komisji w sprawie wzmocnienia instrumentów egzekwowania i karania pozostających do dyspozycji krajowych organów ds. konkurencji – tzw. ECN+, który umożliwiłby pełną realizację potencjału zdecentralizowanego systemu egzekwowania prawa konkurencji UE.

33. W związku z tym przyjmuje z zadowoleniem inicjatywę Komisji, aby jeszcze bardziej wzmocnić skuteczność krajowych organów ochrony konkurencji w egzekwowaniu prawa, ponieważ na niektórych szczeblach rynku organy krajowe znajdują się w lepszym położeniu, aby egzekwować unijne reguły konkurencji, przy jednoczesnym poszanowaniu specyfiki krajowej.

34. Żąda, aby w sytuacjach, w których duże przedsiębiorstwa wykorzystują klientów przez narzucanie im wygórowanych cen lub nieuczciwych warunków, organy ochrony konkurencji interweniowały w celu zwalczania takich nadmiernych cen, zwłaszcza w przypadku leków, aby zagwarantować pacjentom dostęp do skutecznych i niedrogich podstawowych leków i wspierać osiągnięcie jak najlepszych rezultatów dla pacjentów i społeczeństwa.

35. Wyraża zaniepokojenie w związku z obecną bezprecedensową falą konsolidacji osób prawnych na już i tak wysoce skoncentrowanym światowym rynku nasion, produktów chemicznych i pestycydów oraz cech genetycznych zmodyfikowanych genetycznie odmian roślin uprawnych, ponieważ może to z dużym prawdopodobieństwem ograniczyć konkurencję i prowadzić do powstania struktur oligopolistycznych.

⁽⁵⁾ Komisja Europejska, *Antitrust: Commission opens three investigations into suspected anticompetitive practices in e-commerce* [Ochrona konkurencji: Komisja wszczyną trzy postępowania w sprawie podejrzewanych praktyk antykonkurencyjnych w dziedzinie handlu elektronicznego], tekst dostępny tutaj.

⁽⁶⁾ Badanie sektorowe dotyczące przetwarzania danych w sektorze reklamy internetowej wszczęte przez francuski organ ochrony konkurencji, grzywna nałożona na serwis WhatsApp przez włoski urząd ochrony konkurencji w związku z domniemanym zobowiązaniem użytkowników do wyrażenia zgody na przekazanie danych osobowych serwisowi Facebook, grzywna nałożona przez włoski urząd ochrony konkurencji na przedsiębiorstwo Aspen Pharma (sprawa Aspen) oraz grzywna nałożona przez brytyjski urząd ochrony konkurencji (CMA) na przedsiębiorstwa Pfizer i Flynn Pharma (sprawa Pfizer/Flynn Pharma).

36. Zwraca uwagę na ryzyko związane ze znaczną integracją pionową cech, nasion i produktów chemicznych wynikającą z bezprecedensowej dominacji na światowym rynku w tej wrażliwej dziedzinie, co dałoby dominującym przedsiębiorstwom jeszcze większy wpływ na strategię polityczne poprzez nadużywanie swojej pozycji na rynku, ze szkodą dla niezależnej nauki i interesu publicznego.

37. Podkreśla ważną rolę drobnych producentów rolnych w zrównoważonym rozwoju ekosystemów regionalnych oraz wzywa Komisję do zapewnienia, aby realizowane obecnie połączenia przedsiębiorstw nie zwiększały barier wejścia dla mniejszych, innowacyjnych podmiotów, nie nasilały ryzyka ich wykluczenia z dostępu do technologii i innych zasobów koniecznych do skutecznego konkutowania, ani nie prowadziły do wzrostu cen środków produkcji rolnej i ograniczenia wyboru dla rolników.

38. Podkreśla trudną sytuację rolników i MŚP, stanowiących 79 % unijnych gospodarstw rolnych, ze względu na ich słabszą pozycję negocjacyjną i na nieuczciwe praktyki handlowe w łańcuchu dostaw żywności. Podkreśla w tym samym duchu, że przede wszystkim rolnicy łagodzą wstrząsy w łańcuchu dostaw żywności, jeśli chodzi o takie ryzyka rynkowe jak wahania cen lub przedłużające się okresy niskich cen, oraz wzywa Komisję do udzielania im pomocy, aby zrównoważyć skutki rosnącej koncentracji na etapach przetwórstwa i sprzedaży detalicznej w łańcuchu dostaw żywności.

39. Wzywa komisarza ds. rolnictwa i komisarz ds. konkurencji do zacieśnienia współpracy na rzecz uproszczenia stosowania przepisów dotyczących pomocy państwa w zakresie rozwoju obszarów wiejskich poprzez wprowadzenie także zintegrowanej procedury jednoczesnego zatwierdzania programu rozwoju obszarów wiejskich i pomocy w zakresie finansowania sektora leśnictwa i dywersyfikacji produkcji rolnej, które są wyłączone z uproszczeń dla sektora rolnego. W ten sposób zwiększono by wysiłki na rzecz dywersyfikacji rynku w sektorze rolno-spożywczym, a zwłaszcza w branżach rolno-spożywczych w państwach członkowskich najbardziej dotkniętych brexitem.

40. Ponawia apel przedstawiony bliżej w opinii w sprawie WPR po 2020 r. o przeprowadzenie przeglądu europejskiego prawa konkurencji, aby umożliwić wszystkim podmiotom danego sektora, w tym konsumentom i organom publicznym, decydowanie o sprawiedliwym podziale wartości dodanej i marż w całym łańcuchu wartości i aby umożliwić rolnikom wzmocnienie swojej pozycji na rynku.

41. Ponawia apel o zmianę europejskiego prawa dotyczącego zamówień publicznych w sektorze żywienia zbiorowego, która wprowadzałaby dodatkowe punkty za kryterium zaopatrzenia w produkty spożywcze produkowane w Unii lub produkowane lokalnie i dostarczane w ramach krótkich łańcuchów dostaw, tak aby wspierać rynek wewnętrzny i zapewniać bezpieczeństwo wykorzystywanych produktów.

42. Podkreśla, że kontrola pomocy państwa odegrała kluczową rolę w zapewnieniu większego bezpieczeństwa i większej odporności sektora bankowego w UE w czasie kryzysu.

43. Zauważa jednak, że brak jednoci w stosowaniu dyrektywy w sprawie naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji banków zwiększa niepewność w zakresie kontroli pomocy państwa w odniesieniu do środków podjętych w celu restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji lub tymczasowego dokapitalizowania instytucji finansowych.

44. Uważa, że należy zapewnić znacznie większą pewność co do rolę, jaką odgrywa udział sektora prywatnego w stosunku do roli państwowych środków ratunkowych, oraz wyjaśnić, jak odnosi się to do instytucji finansowych różnej wielkości, aby zapewnić jednoznaczne równe szanse w stosowaniu pomocy państwa dla całego europejskiego systemu bankowego, bez wyjątków dla poszczególnych państw członkowskich.

45. Wyraża opinię, że na poziomie unii bankowej należy stworzyć skuteczniejsze mechanizmy gwarantowania depozytów w celu zapewnienia wystarczających środków finansowych, tak aby wzmocnić zaufanie wszystkich deponentów i tym samym zagwarantować stabilność finansową.

46. Przyjmuje z zadowoleniem fakt, że zasady pomocy państwa są wystarczająco elastyczne, aby umożliwić państwom członkowskim udzielanie pomocy obywatelom szczególnie podatnym na zagrożenia, napotykającym trudności małym przedsiębiorstwom i oszczędzającym, gdyż nie jest to uważane za pomoc państwa, co Komisja potwierdziła swoimi decyzjami w sprawie cypryjskiego programu pomocy na rzecz kredytobiorców i mikroprzedsiębiorstw⁽⁷⁾ oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji Banku Spółdzielczego Peloponezu (Grecja)⁽⁸⁾.

⁽⁷⁾ Sprawa SA.45004 (2016/N).

⁽⁸⁾ Sprawa SA.43886.

Przyjazna dla klimatu unia energetyczna

47. Przyjmuje z zadowoleniem przeprowadzone przez Komisję badanie mechanizmu zdolności wytwórczych⁽⁹⁾, podkreślając jednocześnie, że podstawowym priorytetem kierującym działaniami UE w tym zakresie musi być promowanie zrównoważonej energii (odnawialne źródła energii i dalsze działania na rzecz efektywności energetycznej) jako środka redukcji emisji CO₂ zgodnie z porozumieniem paryskim UNFCCC oraz zwalczanie ubóstwa energetycznego, zabezpieczanie dostaw energii i zwiększanie spójności terytorialnej.

48. Podkreśla też, że dostępność energii po opłacalnych cenach to podstawowy warunek konkurencyjności regionalnej, zwłaszcza w regionach znajdujących się w mniej korzystnym położeniu i peryferyjnych, a regiony o rozbudowanej bazie przemysłowej, która sama w sobie stanowi energochłonny sektor, w znacznym stopniu odczuwają skutki podatków i opłat związanych z energią oraz są zależne od niedrogich i bezpiecznych dostaw energii.

49. Odnotowuje, że ceny energii na rynku detalicznym wzrosły w ostatnich latach pomimo niższych cen hurtowych, oraz zgadza się z Komisją, że przejście na czystą energię powinno być sprawiedliwe i powinno uwzględniać jego prowadzące do przeobrażeń oddziaływanie na zainteresowane strony, w tym przemysł i pracowników⁽¹⁰⁾.

50. Wzywa Komisję do optymalizacji udzielanego wsparcia na rzecz przemiany strukturalnej w regionach węglowych lub wysokoemisyjnych, zgodnie z zasadami konkurencji, oraz do współpracy z zaangażowanymi podmiotami z tych regionów, aby lepiej ukierunkować wsparcie unijne, zachęcając do wymiany najlepszych praktyk, w tym do rozmów w sprawie planów działania dla przemysłu i potrzeb związanych z przekwalifikowaniem pracowników, oraz promując synergię i współpracę.

Globalna kultura konkurencji

51. Podkreśla, że dumping fiskalny i socjalny, agresywne planowanie podatkowe i uchylanie się od opodatkowania stanowią przeszkody dla uczciwej konkurencji.

52. Wyraża zdecydowane przekonanie, że unijna polityka handlowa odgrywa kluczową rolę w promowaniu konwergencji instrumentów polityki i praktyk ochrony konkurencji w różnych jurysdykcjach, budując jednocześnie świat oparty na wartościach.

53. Przyjmuje z zadowoleniem protokół ustaleń w sprawie pomocy państwa zawarty między Komisją a chińską Krajową Komisją Rozwoju i Reform. KR oczekuje, że protokół ten wnieśli znaczny wkład w szerszą strategię Komisji w zakresie eliminacji zakłóceń wywoływanych w światowym handlu krajowymi politykami dotacji⁽¹¹⁾.

Bruksela, dnia 1 grudnia 2017 r.

Karl-Heinz LAMBERTZ

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów

⁽⁹⁾ Mechanizmy zdolności wytwórczych zostały zaprojektowane, aby wspierać inwestycje w celu eliminacji spodziewanej luki w zdolnościach wytwórczych i zapewnienia bezpieczeństwa dostaw. Zazwyczaj mechanizmy zdolności wytwórczych oferują dostawcom zdolności wytwórczych dodatkowe korzyści, stanowiące uzupełnienie dochodów uzyskiwanych ze sprzedaży energii elektrycznej na rynku, w zamian za utrzymanie aktualnych zdolności wytwórczych lub inwestowanie w nowe zdolności wytwórcze konieczne do zagwarantowania bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej.

⁽¹⁰⁾ Komisja Europejska, *Drugie sprawozdanie na temat stanu unii energetycznej*, COM(2017) 53 final, Bruksela, 1 lutego 2017 r., dostępne tutaj.

⁽¹¹⁾ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1520_en.htm.